

Zeist, 21 september 2022

Betreft: input CD ontwikkelingen rondom het coronavirus

Geacht Kamerlid,

Op 28 september vindt het VWS commissiedebat “ontwikkelingen rondom het coronavirus” plaats met minister Kuipers. Wij vragen u hieronder aandacht voor de positie van mantelzorgers en dit te betrekken bij uw debat.

Wat de coronacrisis ons onder andere geleerd heeft is dat mantelzorgers vaak paraat moesten staan als er minder zorgpersoneel beschikbaar was. De afschaling van de zorg kwam bij de mantelzorgers terecht. Daar moeten we onze ogen niet voor sluiten, maar juist nu actie ondernemen zodat dit vanaf nu beter geregeld wordt. Omdat niet bekend is hoe de coronacrisis zich precies gaat ontwikkelen, vragen we om bij de bespreking van toekomstscenario's de mantelzorgers altijd duidelijk voor ogen te hebben. Twee lessen lichten wij er in het bijzonder uit.

Revaccinatie – elke dag eerder een vaccin kan een besmetting voorkomen

Het OMT-V heeft het kabinet het advies gegeven om mantelzorgers, net als zorgverleners, voorrang te geven bij de aankomende revaccinatieronde “zodat de personen uit de hoogrisicogroepen indirect beschermd worden (uit bijlage bij advies 1e OMT-V Revaccinatie COVID-19 najaar 2022)”. Het kabinet heeft er voor gekozen om mantelzorgers geen voorrang te geven. MantelzorgNL staat echter op het standpunt: beter is het om te borgen dat mantelzorgers, met name jongere mantelzorgers, te vaccineren tegelijk met de vaccinatie van hun naaste die zij verzorgen. Regel het wanneer het kan en geef vertrouwen aan mantelzorgers die om deze voorrang vragen.

Corona heeft duidelijk gemaakt dat mantelzorgers pas op de tweede plek kwamen te staan. Terwijl zij net als zorgmedewerkers, met kwetsbare mensen in contact zijn. Hoewel de vaccinatieronde dit najaar naar alle waarschijnlijkheid in hoog tempo doorgevoerd zal worden, is bovenstaand advies van het OMT-V van groot belang voor het kabinet om in toekomstige gevallen wél te omarmen.

- ➔ Wilt u de Minister vragen om in lijn met het OMT-V advies erop toe te zien dat alle mantelzorgers die voor een kwetsbare naaste zorgen met voorrang gevaccineerd kunnen worden als zij hierom vragen. En dit ook voor de toekomst te borgen.

Afschaling zorg is opschaling mantelzorg

Direct vanaf het begin van de coronacrisis is de druk op mantelzorgers extra groot geweest. De gevolgen van de afgeschaalde zorg kwamen in veel gevallen op het bordje van de mantelzorgers terecht. Ze zijn daardoor meer tijd kwijt aan zorgen, ervaren meer fysieke en mentale belasting en hebben minder sociale contacten of tijd voor ontspanning.

Uit onderzoek van MantelzorgNL blijkt dat in december 2021 ruim 80% van de meer intensief zorgende mantelzorgers zorgtaken heeft overgenomen van professionals¹. Bijna de helft (48%) ervaart zelfs regelmatig tot zeer vaak gevoelens van de zorg niet meer aan te kunnen. Natuurlijk moeten er in een crisis harde keuzes gemaakt worden.

Maar met de keuze om de meeste aandacht op de formele zorg te richten, waardoor de informele zorg het nakijken had, kwamen met name mantelzorgers extra klem te zitten. Een mantelzorger kan niet afschalen. Dat vraagt meer aandacht voor de informele zorg, zodat harde keuzes niet eenzijdig bij mantelzorgers komen te liggen. Belangrijk is dat mantelzorgers meegenomen worden en alternatieven geboden krijgen. Hiervoor moet op tijd het gesprek tussen de zorg-professional, cliënt en de mantelzorger gestart worden. In het kader van het 'afwegingskader code zwart' is hiertoe een eerste aanzet gedaan met een vragenlijst als bijlage². Nu is de tijd dit verder en beter te ontwikkelen.

- ➔ Wilt u de Minister vragen dat er een breed handelingskader wordt ontwikkeld, zodat afschaling van de zorg niet louter bij de mantelzorger terecht komt, maar er perspectief is op alternatieven, hulp en ondersteuning en dat dit tijdig bekend gemaakt wordt.

Wij wensen u succes bij uw inbreng. Bij vragen kunt u uiteraard contact met mij opnemen, via l.hoogendijk@mantelzorg.nl 06-23898705.

Met vriendelijk groet

Liesbeth Hoogendijk,
Bestuurder MantelzorgNL

¹ <https://backend.mantelzorg.nl/app/uploads/2021/12/Rapportage-corona-5e-golf-dec-2021.pdf>

² <https://www.actiz.nl/sites/default/files/2021-03/Bijlage%20-%20Vragenlijst%20afstemmen%20inzet%20mantelzorgers%20bij%20zorgcrisis%20%28MantelzorgNL%29.pdf>